Basisbereikbaarheid

Lokale uitdagingen ontrafeld
Vlaamse Ouderenraad
1 juni 2018

netwerk duurzame mobiliteit

Sprekers

Miguel Vertriest
Netwerk Duurzame Mobiliteit

Karel Brits
Dendermonde

Roger Van Meert
Vlaamse Ouderenraad

netwerk duurzame mobiliteit

Van basismobiliteit …

- Decreet 20 april 2001 (uitgerold in 2006)
- Basisaanbod aan openbaar vervoer
- Iedereen in een woongebied (herkomst)
- Maximumafstand tot dichtstbijzijnde halte (500m-750m)
- Aantal ritten per uur (2/u in de spits, 1/u dal)
- Amplitude: 6u-21u (week), 8u-23u (weekend)

netwerk duurzame mobiliteit

Van basismobiliteit …

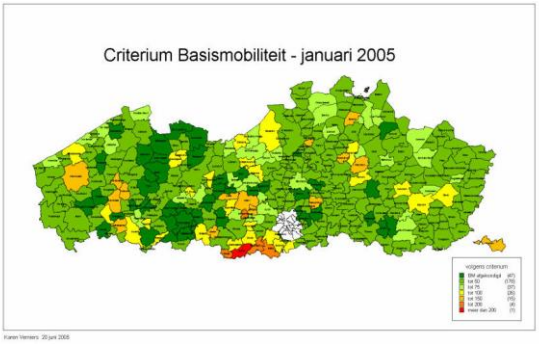

Van basismobiliteit …

- "Werelduniek"
- Duur (belbus kost 21,43 €/rit/reiziger – kostendekking 1,3%) voor aandeel modal split
- Niet efficiënt: 'lege bussen'
- Geen samenhang met andere modi
- 1 operator (De Lijn)
- Niet gebaseerd op reële vraag naar vervoer
- Geen oplossing voor vervoersarmoede

netwerk duurzame mobiliteit

… naar basisbereikbaarheid

→ Regeerakkoord Vlaamse Regering 2014-2019

→ Resolutie door Vlaams Parlement 30/06/2015
- "Bereiken van belangrijke maatschappelijke functies"
- "Openbaar vervoer onderdeel van totale mobiliteitsnetwerk"
- "Ingebed in het ruimtelijk kader"
- "Capteren van alle initiatieven"

… naar basisbereikbaarheid

→ Conceptnota 14/01/2016

→ Decreet regelluw kader 8/07/2016

→ Conceptnota 'stand van zaken' 27/10/2017

→ Ontwerpdecreet individueel bezoldigd personenvervoer (2018): 'ov-taxi' en 'mobiliteitscentrale'

… naar basisbereikbaarheid "projectteam"

Stuurt aan vanuit Vlaanderen

- MOW – afdeling Beleid (coördinatie)
- De Lijn
- AWV
- VVSG
- MAV (voor vervoer op maat)

netwerk duurzame mobiliteit

… naar basisbereikbaarheid "vervoerregio"

- Conceptnota 27/10/07: 15 VVR

Figuur 3: Afbakening 15 vervoerregio's in Vlaanderen

… naar basisbereikbaarheid "vervoerregioraad"

- MOW (co-voorzitter)
- "team MOW": AWV, De Lijn, MAV
- Vertegenwoordiger uit elke gemeente (1 co-voorzitter)
- Ruimte Vlaanderen
- NMBS + Infrabel
- + optionele deelnemers (bvb. provincie)
- + ondersteund door studiebureau

+ werkgroepen (technisch: mobiliteitsambtenaren)
+ klankbordgroepen (gebruikers, middenveld, …)

netwerk duurzame mobiliteit

… naar basisbereikbaarheid "Regionaal mobiliteitsplan"

- Eerst: vervoersplan (enkel openbaar vervoer, opdracht 3 proefprojecten)
- Nu: mobiliteitsplan (incl. infrastructuur, proefproject Antwerpen)
- Geïntegreerd InvesteringsProgramma (vroeger apart: AWV, De Lijn, De Vlaamse Waterweg, …)

netwerk duurzame mobiliteit

Een gelaagd vervoersnet

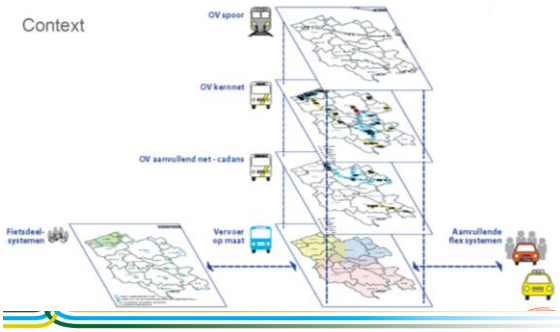

Kernnet en aanvullend net

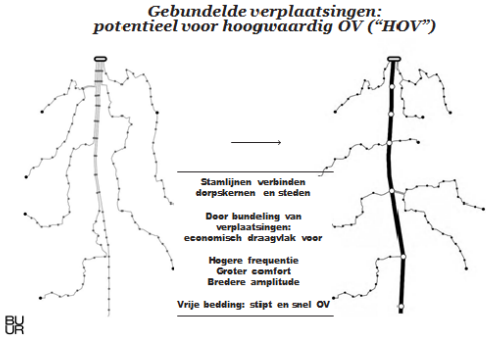

Vervoer op maat

1. Open gebruikers (belbusgebruikers + nieuwe)
   - collectief vervoer van reizigers zonder enige mobiliteitsbeperking die geen beschikking hebben over het geregelde openbaar vervoer omwille van plaats en tijd
   - halte-halte
2. Doelgroepenvervoer
   - Reizigers met een mobiliteitsbeperking, leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs, …
   - deur-tot-deur

Andere vormen:
- OV-taxi
- Buurtbus, belbus
- Shuttlediensten door bedrijven
- Fietsdelen, autodelen, …

Mobiliteitscentrale: vb FlexDanmark

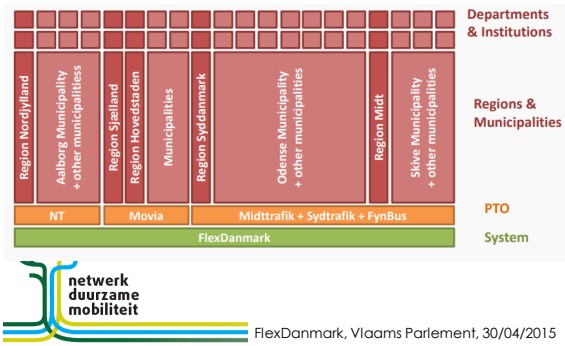

FlexDanmark, Vlaams Parlement, 30/04/2015

Mobiliteitscentrale: werking

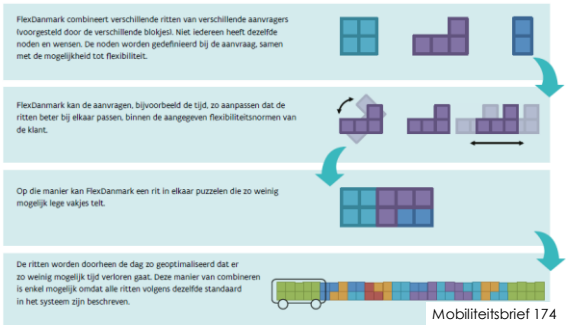

Mobiliteitsbrief 174

Samengevat: gelaagd vervoersnet

	"Project-team"	"Vervoer-regioraad"	De Lijn	NMBS
Treinnet				Uitvoeren
Kernnet	Beslissen	Adviseren	Uitvoeren (tot 2020)	
Aanvullend net	(budget)	Beslissen	Uitvoeren (tot 2020)	
Vervoer op maat	(budget)	Beslissen	(misschien)	

Financiering

- Geen besparing, wel budgetneutraliteit
- Gesloten financiële enveloppes per vervoerregio
- Elke vervoerregio evenveel (exploitatie)middelen als vandaag
- Financiële middelen beheerd door de Vlaamse overheid (niet overgedragen)
- Vervoerregioraad beslist de budgetverdeling kernnet – aanvullend – vervoer op maat afhankelijk van de noden van de regio.

	Timing
Mei-juni 2018	Definitieve kaart 15 vervoerregio's
Najaar 2018	Ambtelijke opstart 11 overige vervoerregio's Voorstel kern- + aanvullend net Vlaanderen
Januari 2019	Bestuurlijke opstart 11 overige vervoerregio's
Maart 2019	Einde regelluw kader / proefprojecten
Voorjaar 2019	Goedkeuring decreet basisbereikbaarheid
Eind 2019	Vastlegging mobiliteitsplan in 15 vervoerregio's
Begin 2020	Regelgeving basisbereikbaarheid van kracht
Loop 2020	Uitrol vervoer op maat en mobiliteitscentrale
December 2020	Inwerkingtreding kern- en aanvullend net

Vervoerregioraad Aalst

Persoonlijke ervaringen vanuit de stad Dendermonde

Rol vervoerregio

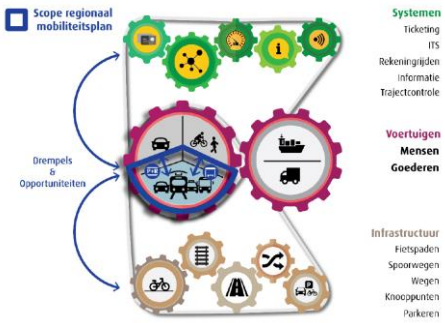

Afbakening

Spoornetwerk

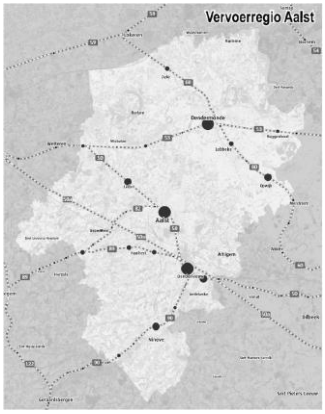

Bestaand busnet

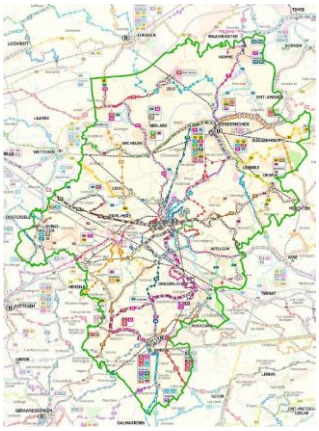

Attractiepolen

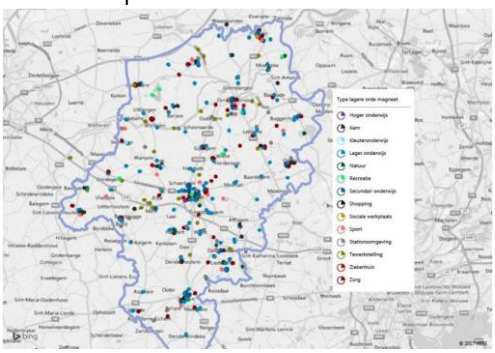

Kernnet en aanvullend net

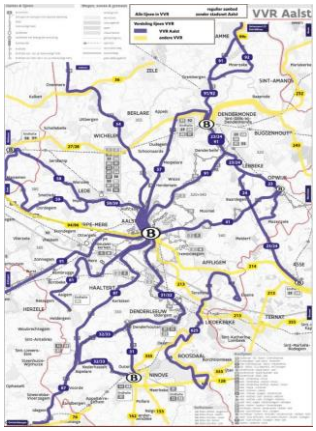

Wijzigingen bij basisbereik-baarheid

- Kernnet:
  - hoge structurele vervoervraag
  - grote assen
  - verbindend
  - Frequentie 30 – 60 minuten
- Aanvullend net:
  - vult kernnet aan
  - ontsluitend
  - of aanvoerend
  - functioneel net:
    - welbepaalde momenten
    - voor welbepaalde groepen (scholen/werk)
    - meestal spits/weekdag
- Vervoer op maat:
  - invullen lokale noden

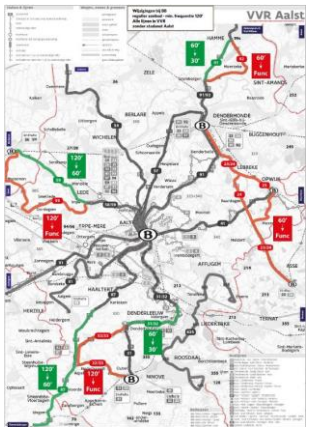

Voorstel kern- en aanvullend net

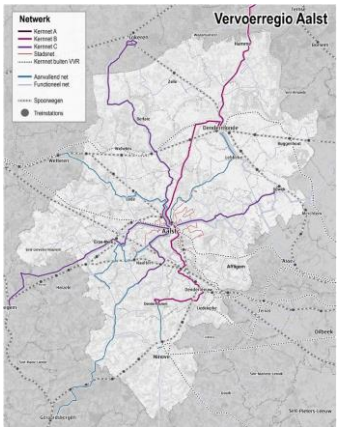

Stadsnet Aalst

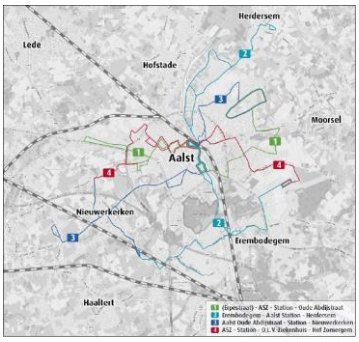

Voorstel vs. vervoermag-neten

- Rode + oranje magneten:
  - verbonden met hoofdkern vervoerregio via treinnet of kernnet A/B (15' – 30')
- Gele + donkergroene magneten:
  - min. kernnet C-ontsluiting
- Lagere orde magneten dienen niet ontsloten te worden via kernlijn (te beperkte OV-behoefte)

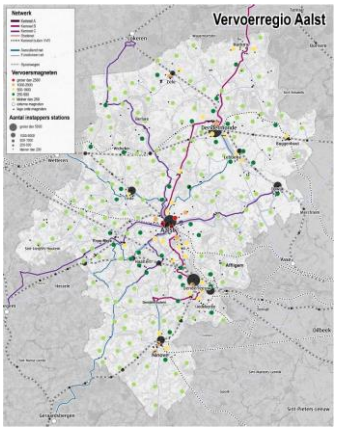

Definitief kernnet

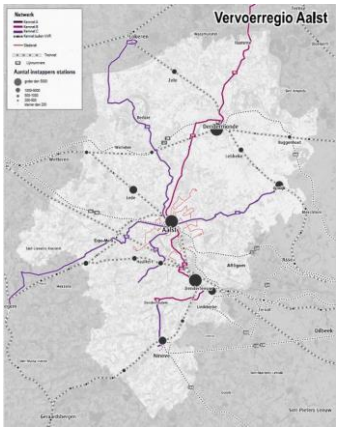

Aanvullend net - daluren

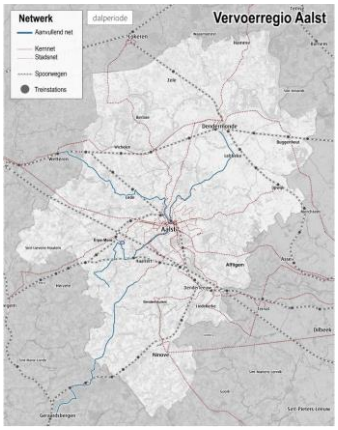

Aanvullend net – spitsuren

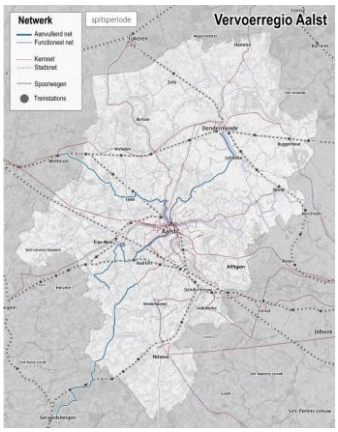

Vraagafhankelijk vervoer

Niveau			Concept
E. Mobiliteitscentrale	A		Definiëring en uitbouw hoofdhaltes spoornet en kernnet
	B		Fiets: harde/zachte infrastructuur (fietspaden/ fietsparkeren - fietsdelen)
	C		POI: definiëring haltes (KN, AN, buurthalte) adhv gebiedsdekkende kaart (maaswijdtecriterium) + kwaliteitscriteria
	D	1	Vastflex: Shuttlebus
		2	Vastflex: Structureel vervoer – gepland (terugkomende verplaatsingen - lln. vervoer, instellingen, etc.)
		3	Vastflex: Occasioneel vervoer (carpooling, vanpooling, etc.)

Vraagafhankelijk vervoer

A. Definiëring en uitbouw hoofdhaltes spoor- en kernnet
- bereikbaarheid
- toegankelijkheid
- inventaris gemaakt door De Lijn
- wegbeheerder verantwoordelijk om haltes toegankelijk te maken

Vraagafhankelijk vervoer

B. Fiets: harde/zachte infrastructuur
- Noodzaak om budgetten en investeringen vrij te maken voor inrichten hoogwaardige fietsinfrastructuur
  - Fietssnelwegen
  - Functioneel fietsroutenetwerk
  - Kwalitatieve fietsstallingen bij OV-haltes
  - Uitleenpunten deelfietsen
  - …
- Niet voor elke gebruiker is de fiets een optie (bijv. motorische beperking, angst, ouderdom, …)

Vraagafhankelijk vervoer

C. Mobipunten
- Laagste orde vervoermagneten en alle bestaande haltes als basis
- Buurthaltes op loopafstand
  - min. onderlinge afstand v. 300 meter
  - op sommige locaties verder ontwikkeld tot 'mobipunt'
- Soort overstappunt tussen verschillende vervoerswijzen:
  - openbaar vervoer (halte op max. 100 meter)
  - deelwagens
  - deelfietsen
  - taxistandplaats
  - enz.

Vraagafhankelijk vervoer

Vraagafhankelijk vervoer

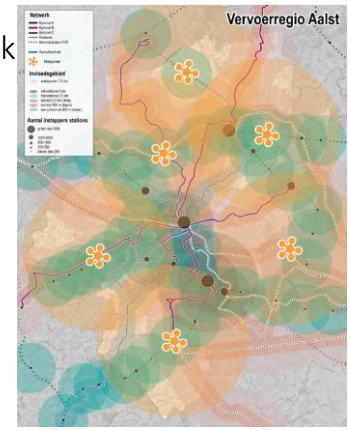

Vraagafhankelijk vervoer

D. Vastflex-systeem
- Geïntegreerd aanbod van structureel (vast) en occasioneel (flex) vervoer
  - incl. integratie doelgroepenvervoer
  - incl. integratie open gebruikers
- Coördinatie door centrale
- Bedoeld als aanvoer voor kernnet/aanvullend net
- (Variabele) kost verbonden aan elke rit
  - Stimulans om te fietsen/wandelen
  - Goedkoper wanneer bijv. geen alternatief beschikbaar
- Doelgroepenvervoer parallel uitgebouwd

Vraagafhankelijk vervoer

D. Vastflex-systeem
- 3 types:
  - shuttlebus:
    - vraaggestuurd op functieniveau
    - vaste shuttledienst
    - vaste dienstregeling
    - geen reservatie nodig
  - structureel vervoer:
    - vraaggestuurd op persoonsniveau
    - vaste gebruikers met terugkerende verplaatsingen
    - reservatie nodig via app of telefooncentrale
    - vervoerder maakt planning
    - uiterlijk 24 u voor vertrek ontvangen de reizigers geplande vertrek- en aankomsttijden
  - occasioneel vervoer:
    - vraaggestuurd op persoonsniveau
    - niet op voorhand ingepland
    - flexibel te reserveren
    - duurder tarief
    - dienstregeling in real-time

Vraagafhankelijk vervoer

E. Mobiliteitscentrale
- per type gebruiker een kwaliteitsniveau toegekend
  - afhankelijk van de vereisten voor de rit
    - bijv. beperking, patiënt, open gebruiker

- rit wordt geoptimaliseerd op basis van hoe de verschillende vereisten in elkaar gepast kunnen worden

- zo efficiënt proberen invullen van 'gaten' in de planning
- kritische massa en voldoende aanbod voertuigen/chauffeurs nodig

Vraagafhankelijk vervoer

- Voor Dendermonde:
  - bijv. nood aan verbinding met AZ Sint-Blasius
  - volgens vervoermagneten via kernlijn type C
    - kernlijnen passeren niet voor de deur
    - dichtstbijzijnde halte kernnet op 850 – 900 meter wandelafstand (> 800 meter)
  - mogelijke opties:
    - beste keuze: shuttlebus met vast traject en vast uurrooster
    - probleem:
      - aanbieders zoals bijv. schoolbussen rijden al tijdens spitsuren
      - niet beschikbaar voor ritten naar ziekenhuis tijdens spits
      - combinatie van verschillende aanbieders nodig?

BASISBEREIKBAARHEID VOOR DOELGROEPEN

lekker actief

Klemtoon op participatie van ouderen

Active ageing

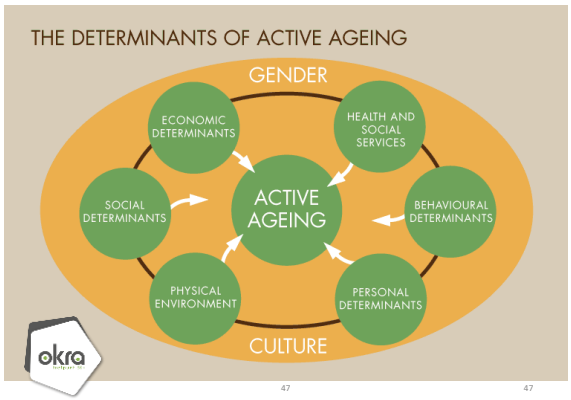

Organisatiestructuur van de vervoerregio Aalst

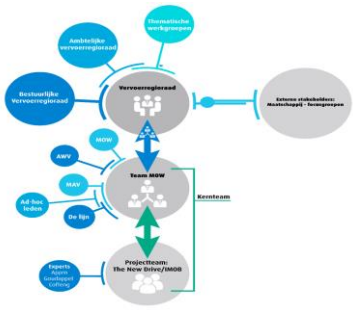

Stakeholdermanagement (1)

- De focus van het gesprek ligt op participatie, communicatie en stakeholdermanagement. Vaststelling is dat tijdens de proefprojecten in de verschillende regio's dit niet overal op dezelfde manier wordt ingevuld.

Stakeholdermanagement (2)

- De 'klankbordgroepen' blijken onvoldoende als stakeholdersmanagement

Basisbereikbaarheid

- Het concept basisbereikbaarheid wordt praktisch uitgewerkt en uitgetest in een proefproject in 4 vervoerregio's waaronder vervoerregio Aalst
  - *Aalst, Affligem, Berlare, Buggenhout, Denderleeuw, Dendermonde, Erpe-Mere, Haaltert, Hamme, Lebbeke, Lede, Liedekerke, Ninove, Opwijk, Sint-Lievens-Houtem, Wichelen en Zele*

MEMORANDUM Gemeenteraadsverkiezingen 2018

- Eén van de punten:
  - Basisbereikbaarheid in de vervoerregio Aalst naast o.m.:
    - Mobiliteit
    - Informatie en communicatie
    - Participatie en inspraak
    - Cultuur, verenigingsleven en sport

Participatie van ouderen (1)

- Doelgroepen
  - Minder mobielen
  - Rolstoelgebruiker
  - Ouderen i.e. 55 +

  → elk met zijn **specifieke noden**

→ Integratie van doelgroepen in het systeem

Participatie van ouderen (2)

- De noden en behoeften van mensen om volwaardig te kunnen participeren aan het maatschappelijk leven zijn voor OKRA het uitgangspunt voor basisbereikbaarheid

Participatie van ouderen (3)

- Bewaren van de maatschappelijke functie van collectief vervoer

Participatie van ouderen (4)

- Om de transparantie voor de reiziger te verzekeren, is het noodzakelijk om te voorzien in **één centraal aanspreekpunt (een mobiliteitscentrale)** en niet één per vervoerregio.

Bedenkingen (1)

- Operationele aspecten en tarifering
  - Vlekkend werkend informatie- en boekingsysteem

  - Tarifering voor ouderen staat nu nergens opgenomen.

Bedenkingen (2)

- Operationele aspecten en tarifering
  - Vervoer

  - Amplitude: ca. 6u00 – ca. 24u00
  - Er is duidelijk kwaliteitskader nodig voor aanbieders Vervoer op maat.

Bedenkingen (3)

- Operationele aspecten en tarifering
  - Het aangepast vervoer zal vanaf 2019 - 2020 **geïntegreerd worden in het vervoer op maat**.

Bedenkingen (4)

- Wat het budget betreft voor het vervoer op maat kan de vraag worden gesteld wat dit in de praktijk betekent.

Bedenkingen (5)

- Operationele aspecten en tarifering
  - Methodologie gebieddekkingsanalyse
    - 2,5 km fietsafstand en de 800 m wandelafstand
  - Risico's vrijwilligersvervoer voldoende meenemen

Slotbedenking

- Het openbaar vervoer in Vlaanderen zal hertekend worden, nu we van basismobiliteit richting basisbereikbaarheid evolueren. Vraaggestuurdheid wordt de nieuwe rode draad vanaf 2020.

Slotbedenking

- Daarom
  - Blijf aandacht vragen voor het feit dat elke burger binnen de eigen mogelijkheden actief ouder moet kunnen worden en maatschappelijk blijven participeren.
  - Blijf belangenbehartiging van ouderen hoog in het vaandel dragen.
  - Blijf uw stads- of gemeentebestuur hierop aanspreken met als moto: overleg en samenwerking zijn aangewezen.

Veel succes